

Відтак, сфера реалізації прав дитини на рівні національного законодавства України свідчить про виконання нашою державою своїх зобов'язань. Водночас, існують робочі проблеми, вирішення яких вимагає поєднання зусиль як законотворців, так і науковців, педагогів, громадських організацій, всіх небайдужих до прав дітей.

ПРАВОВІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ

Горбенко С.Л., к.п.н., доцент, доцент кафедри психології та педагогіки ННІПП НАВС

Законодавчу, нормативно-правову базу соціальної роботи в Україні визначають правові документи:

1) регламентуючі, дорадчі документи світового співтовариства (акти, декларації, конвенції, рекомендації, резолюції ООН, ЮНЕСКО);

2) внутрішньодержавні юридичні акти (Конституція України, укази Президента України, постанови уряду, накази Міністерства соціальної політики, Міністерства освіти і науки, молоді та спорту, Міністерства охорони здоров'я тощо);

3) документи суб'єктів України, які забезпечують реалізацію законів на своїй території, виконання республіканських (АР Крим) нормативних актоположень з правом законодавчої ініціативи;

4) документи муніципальних утворень (міські та сільські ради, районні ради тощо);

5) рішення, накази, розпорядження безпосередньо закладів та організацій соціальних служб.

До основних законодавчих документів соціальної роботи відносяться такі: Загальна декларація прав людини (ООН, 10 грудня 1948 рік, ст. 22), Міжнародний пакт про цивільні та політичні права, Конституція України (статті 21, 23, 24, 46), Закони України від 5 жовтня 2000 р. № 2017 –III «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», від 16 грудня 1993р. № 3721 – XII «Про основні заходи соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку», від 21 червня 2001р. №2558 – III «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю», від 21 березня 1991р. № 875 – XII «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», від 14 січня 1998р. № 16/98 «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та інші.

У Загальній декларації прав людини (ст. 22) наголошується, що кожен має право на працю, вільний вибір виду зайнятості, відпочинок і дозвілля, включаючи розумне обмеження робочої години; на життєвий рівень, необхідний для підтримання здоров'я і добробуту свого народу і своєї сім'ї, та інші права і свободи.

У головному Законі України – Конституції України, прийнятій 28 червня 1996 року, гарантуються основні права і свободи громадян:

- стаття 21: усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчуженими і непорушними;

- стаття 23: кожна людина має право на вільний розвиток особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, в якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості;

- стаття 24: громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом;

- стаття 46: громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення громадян у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття в незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» є дуже важливим для правової основи соціальної роботи. Державні соціальні стандарти і нормативи встановлюються з метою визначення механізму реалізації соціальних прав та державних соціальних гарантій громадян, визначення пріоритетів державної соціальної політики щодо

забезпечення потреб людини в матеріальних благах і послугах, визначення та обґрунтування розмірів видатків Державного бюджету України. На основі соціальних стандартів, які враховуються при розробці програм економічного і соціального розвитку, визначаються розміри основних соціальних гарантій: мінімальні розміри заробітної плати та пенсії за віком, інших видів соціальних виплат і допомоги.

Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» регулює правове забезпечення соціальної роботи з дітьми та молоддю. Соціальна робота з дітьми та молоддю – діяльність уповноважених органів, підприємств, організацій та установ, незалежно від їх підпорядкування і форми власності та окремих громадян, яка спрямована на створення соціальних умов життєдіяльності, гармонійного та різнобічного розвитку дітей та молоді, захист їх конституційних прав, свобод і законних інтересів, задоволення культурних та духовних потреб. Напрями соціальної роботи:

- соціальне обслуговування – робота, спрямована на задоволення потреб, які виникають у процесі життєдіяльності дітей та молоді шляхом надання соціальної допомоги і різноманітних соціальних послуг;
- соціальний супровід – робота, спрямована на здійснення соціальної опіки, допомоги та патронажу соціально незахищених категорій дітей та молоді з метою подолання життєвих труднощів, збереження, підвищення їхнього соціального статусу;
- соціальна профілактика – робота, спрямована на попередження аморальної, протиправної, іншої асоціальної поведінки дітей та молоді;
- соціальна реабілітація – робота, спрямована на відновлення морального, психічного і фізичного стану дітей та молоді, їхніх соціальних функцій, приведення соціальної поведінки у відповідність до загальновизначених правил і норм.

Закон України «Про соціальні послуги» визначає основні терміни: соціальний працівник – професійно підготовлений фахівець, що має необхідну кваліфікацію у сфері соціальної роботи і надає соціальні послуги; соціальні послуги – різні види послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги; складні життєві обставини – обставини, що об'єктивно порушують нормальну життєдіяльність особи, наслідки яких вона не може подолати самостійно (малозабезпеченість, насильство, інвалідність тощо).

ДО ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Чиж Ю.В., к.ю.н., старший викладач кафедри організації охорони громадського порядку ННІПФПГБВВ НАВС

Зміни в суспільно-політичному житті країни, що продовжують відбуватися, зумовили формування нового ладу, і принципово нових підходів у сфері земельних відносин, порівняно з тими, що існували за колишніх радянських часів. Дієві механізми державного управління земельними ресурсами та регулювання земельних відносин до цього часу законодавством України ще не врегульовані. Потрібно зазначити, що одним з елементів цього механізму є норми процесуального права. Процесуальні норми в механізмі реалізації права розглядаються як норми дії. В даному випадку для земельного законодавства характерним буде те, що в законодавчому акті, зокрема в Земельному кодексі України, містяться норми як матеріального, так і процесуального права. Проте зміст реалізації права на землю не можна обмежувати лише земельним процесом, тому правове регулювання земельних відносин здійснюється не лише земельно-процесуальними нормами, передбаченими Земельним кодексом України, але й процесуальними нормами, якими забезпечується діяльність органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, спеціальних землевпорядних органів, органів державного нагляду і контролю та правосуддя.

Зокрема, світовий досвід показує, що в процесі розвитку суспільних відносин, вдосконалення механізмів взаємного узгодження інтересів у різних